

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Позасудове вирішення правових спорів

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету ЗНУ
Т.О. Коломоєць
(підпис) (ініціали та прізвище)
« 28 » 2025
Україна

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЗАСУДОВЕ ВИРІШЕННЯ ПРАВОВИХ СПОРІВ

підготовки магістрів
денної та заочної форм здобуття освіти

спеціальності D8 Право
галузі знань Бізнес, адміністрування та право

ВИКЛАДАЧ: Шарая А.А. д.ю.н., професор кафедри конституційного та адміністративного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри конституційного та
адміністративного права

Протокол № 1 від 28.08.2025 р.
Завідувач кафедри конституційного та
адміністративного права

(підпис) (ініціали, прізвище) В.К. Колпаков

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/
освітньо-наукової програми

(підпис) (ініціали, прізвище) В.К. Колпаков

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: indz2012@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10770>

Телефон: 228-76-18

Кафедра: (конституційного та адміністративного права, 5 корпус)

1. Опис навчальної дисципліни

Позасудове вирішення правових спорів як навчальна дисципліна являє собою системне викладення теоретичного і прикладного матеріалу відповідно до навчальної програми. Такий матеріал утворює відповідну систему практичного та теоретичного засвоєння норм вітчизняного законодавства, якими встановлені особливості вирішення правових спорів.

Правовий спір — це юридичний конфлікт між учасниками правовідносин, у якому кожен з учасників правовідносин захищає свої суб'єктивні права. Правові спори виникають внаслідок порушення суб'єктивних прав у результаті протиправних дій, а також у разі невизнання або оспорування суб'єктивних прав. Попередження та вирішення правових спорів здійснюється шляхом використання передбачених законом можливостей (інструментів) захисту суб'єктивних прав, таких, як: загальні прийоми вирішення конфліктів (організація перемовин, залучення посередників, тощо); звернення до відповідного державного, самоврядного чи громадського органу або уповноваженої особи за захистом свого суб'єктивного права. Як правило, правові спори вирішуються судами за позовами зацікавлених осіб. У правовому житті сучасного суспільства звичні способи вирішення правових конфліктів не завжди є ефективними, оскільки, як правило, залишаються незадоволеними інтереси та потреби однієї, а то й обох сторін конфлікту. Саме тому вивчення саме позасудових способів вирішення правових спорів є важливим для майбутнього кваліфікованого правника.

Дисципліна «Позасудове вирішення правових спорів» викладається задля оволодіння слухачами магістратури системою теоретичних і науково-прикладних знань щодо нормативного закріплення специфіки та застосування інструментарію вирішення правових спорів на підставі вітчизняного законодавства та з урахуванням закріплених міжнародно-правових та європейських стандартів. Дисципліна ґрунтується, здебільшого, на положеннях вітчизняного законодавства, яким врегульовано особливості вирішення окремих різновидів правових спорів, а також з урахуванням міжнародно-правових та європейських нормативних актів.

Метою вивчення дисципліни «Позасудове вирішення правових спорів» є набуття здобувачем вищої освіти знань, умінь і навичок щодо забезпечення розвитку професійної компетентності майбутніх правників початкових навичок медіатора, шляхом імплементації кращих європейських та світових стандартів медіації; формування навичок надання послуг медіації на професійних засадах, поширення практики мирного вирішення спорів позасудовими методами для профілактики та розв'язання конфліктів у різних сферах де виникають юридичні конфлікти.

Міждисциплінарні зв'язки з навчальними дисциплінами: Стратегічний та проектний менеджмент в діяльності правника; Комунікативна культура та ораторська майстерність правника; Міжнародно-правові та європейські стандарти публічного адміністрування; Професійна етика та відповідальність правника.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2 -й	2 -й
Кількість кредитів ECTS	5 ECTS	
Кількість годин	150 годин	
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	20 год.	6 год.
Самостійна робота	110 год.	136 год.
Консультації	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026 <i>формат проведення (дистанційно)</i>	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	

24. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	Методи аналізу та рефлексії: кейс-метод, стратегічний аналіз. Практичні методи: виконання вправ, розв'язування задач, складання таблиць тощо. Репродуктивні методи (лекція, пояснення, робота з методичними матеріалами); наочні методи (демонстрації та ілюстрації: схеми, алгоритми); метод проблемного викладу (постановка проблем і розкриття доказового шляху їхнього вирішення); дискусійні методи; Метод навчання	Поточний контроль здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання. Проміжний контроль – проводиться

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні. СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів. СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового	з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання); науково-дослідний (частково пошуковий) метод. Самостійна робота.	наприкінці вивчення базового модуля шляхом опитування та/або тестування, розв'язання задач. Підсумкові контрольні заходи проводяться по завершенню семестру та мають дві складові: письмова відповідь на екзамені та захист індивідуального завдання. Добір балів – можливість для здобувачів, які пропустили заняття з поважних причин показати отримані знання.
--	--	--

регулювання. РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування. РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.		
--	--	--

25.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 – 2. Поняття та ознаки позасудових способів вирішення правових спорів.

Позасудове вирішення правових спорів: поняття, сутність, ознаки. Історичні аспекти позасудового вирішення правових спорів. Специфіка позасудового вирішення правових спорів. Процедури позасудового вирішення правових спорів. Переваги позасудового вирішення правових спорів.

Тема 3-4. Загальна характеристика медіації. Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.

Тема 5-6. Вирішення спорів третейськими судами. Поняття і сутність третейських судів. Принципи їх організації і діяльності. Підвідомчість справ третейським судам. Порядок утворення третейських судів. Види і форма третейської угоди. Третейський розгляд. Рішення третейського суду. Виконання рішення третейського суду.

Тема 7-8. Звернення громадян як позасудовий спосіб вирішення правових спорів. Поняття звернення. Види звернень. Нормативно-правова основа для звернень. Процедура і вимоги до звернень.

Тема 9. Інститут омбудсмена як альтернативний спосіб вирішення спорів в Україні. Омбудсмен: поняття, ознаки, характеристика. Види омбудсменів в Україні. Особливості звернення до омбудсмена. Інститут омбудсмена в умовах воєнного стану.

Тема 10. Позасудове врегулювання спорів у процесі повоєнної реінтеграції територій. Особливості комунікації з травмованими сторонами у медіації. Медіація між працівниками та роботодавцями в умовах релокації бізнесу. Врегулювання конфліктів у сфері зайнятості ВПО через медіацію. Медіатор у кризовому регіоні: виклики професійної етики. Медіація у конфліктах, що виникають після деокупації.

26.

Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Поняття та ознаки позасудових способів вирішення правових спорів.	2	2	Щотижня
Лекція 2	Процедури позасудового вирішення правових спорів. Переваги позасудового вирішення правових спорів	2		Щотижня
Лекція 3	Загальна характеристика медіації	2	2	Щотижня
Лекція 4	Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Можливість запрошення медіатора для сесії Q&A.	2		Щотижня
Лекція 5	Вирішення спорів третейськими судами	2		Щотижня

Лекція 6	Третейський розгляд. Рішення третейського суду. Виконання рішення третейського суду.	2	2	Щотижня
Лекція 7	Звернення громадян як позасудовий спосіб вирішення правових спорів.	2	2	Щотижня
Лекція 8	Процедура і вимоги до звернень.	2		Щотижня
Лекція 9	Інститут омбудсмена як альтернативний спосіб вирішення спорів в Україні.	2		Щотижня
Лекція 10	Позасудове врегулювання спорів у процесі повоєнної реінтеграції територій. Особливості комунікації з травмованими сторонами у медіації.	2		Щотижня
Практичне заняття 1	Позасудове вирішення правових спорів: поняття, сутність, ознаки. Історичні аспекти позасудового вирішення правових спорів. Специфіка позасудового вирішення правових спорів.	2	2	Щотижня
Практичне заняття 2	Процедури позасудового вирішення правових спорів. Переваги позасудового вирішення правових спорів.	2		Щотижня
Практичне заняття 3	Історія розвитку інституту медіації. Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації.	2	2	Щотижня
Практичне заняття 4	Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.	2		Щотижня
Практичне заняття 5	Поняття і сутність третейських судів. Принципи їх організації і діяльності. Підвідомчість справ третейським судам. Порядок утворення третейських судів. Види і форма третейської угоди.	2		Щотижня
Практичне заняття 6	Третейський розгляд. Рішення третейського суду. Виконання рішення третейського суду.	2		Щотижня
Практичне заняття 7	Поняття звернення. Види звернень. Нормативно-правова основа для звернень.	2	2	Щотижня
Практичне заняття 8	Процедура і вимоги до звернень.	2		Щотижня
Практичне заняття 9	Омбудсмен: поняття, ознаки, характеристика. Види омбудсменів в Україні.	2		Щотижня
Практичне заняття 10	Позасудове врегулювання спорів у процесі повоєнної реінтеграції територій. Особливості комунікації з травмованими сторонами у медіації.	2		Щотижня
Самостійна робота	Поняття та ознаки позасудових способів вирішення правових спорів.	11	13	
Самостійна робота	Процедури позасудового вирішення правових спорів. Переваги позасудового вирішення правових спорів	11	13	

Самостійна робота	Загальна характеристика медіації	11	16	
Самостійна робота	Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації.	11	13	
Самостійна робота	Вирішення спорів третейськими судами	11	13	
Самостійна робота	Третейський розгляд. Рішення третейського суду. Виконання рішення третейського суду.	11	13	
Самостійна робота	Звернення громадян як позасудовий спосіб вирішення правових спорів.	11	13	
Самостійна робота	Процедура і вимоги до звернень.	11	13	
Самостійна робота	Інститут омбудсмена як альтернативний спосіб вирішення спорів в Україні.	11	13	
Самостійна робота	Позасудове врегулювання спорів у процесі повоєнної реінтеграції територій. Особливості комунікації з травмованими сторонами у медіації.	11	13	

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Семінарське заняття 1	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 2	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів

Семінарське заняття 3	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 4	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 5	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь	6 балів

	способів вирішення спорів		надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	
Семінарське заняття 6	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 7	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів.	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів

Семінарське заняття 8	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 9	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та способів вирішення спорів	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	6 балів
Семінарське заняття 10	Усне опитування, порівняльний аналіз, вирішення кейсів. Симуляції переговорів, процедури медіації. Робота в «Акваріумі» та по сесійних залах. Аналіз відео-фрагментів для аналізу методик та	Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026	6 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, у повному обсязі; 5 балів – відповідь надано на всі основні і додаткові запитання, без помилок, є неточності; 4 балів – відповідь	6 балів

	способів вирішення спорів		надана із розумінням основних понять, положень і фактів, проте завдання не в повному обсязі або містять помилки; 3 балів – відповіді надані частково. 1-2 балів – відповіді надані частково і з помилками	
Усього за поточний контроль	10			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026		20
	Практичне завдання:	Підготовки індивідуального/групового проекту Зміст, вимоги до оформлення Питання для підготовки: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12026		20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

28.

Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Альтернативні способи вирішення спорів : навч. посіб. / М.Я. Білак, Ю.Д. Притика, О.М. Спектор, М.М. Хоменко; за заг. ред. Ю.Д. Притики. Харків : Право, 2019. 262 с.

2. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / О.Б. Верба-Сидор, У.Б. Воробель, Н.М. Грабар та ін.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 415 с.

3. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник /авт.кол.: Т.Білик, Р.Гаврилюк, І.Городиський [та ін.]; за ред. Н.Крестовської, Л.Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.

4. Неюрисдикційні форми захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання : монографія / Н.В. Ільків, М.С. Долинська та ін.; за заг. ред. д.ю.н. М.С. Долинської. Львів : ТОВ «Галицька

видавнича спілка», 2020. 174 с.

5. Примирні процедури в цивілістичному процесі : теорія і практика (нотаріат, суд, адвокатура, виконавче провадження). Науково-практичний посібник. (Серія «Процесуальні науки») / за заг. ред. докторки юридичних наук, професорки, заслуженої юристки України С.Я.Фурси. К. : Алерта, 2022. 428 с.

6. Текст лекції навчальної дисципліни «Комунікативна компетентність в правоохоронній діяльності» обов'язкових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» за темою – Альтернативні способи вирішення правових конфліктів в суспільстві. Джерела правового регулювання вирішення правових конфліктів в суспільстві. Принципи альтернативного вирішення правових конфліктів у суспільстві. Харків : ХНУВС, 2022. 30 с.

7. Текст лекції навчальної дисципліни «Комунікативна компетентність в правоохоронній діяльності» обов'язкових компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» за темою – Комунікативна компетентність в правоохоронній діяльності в системі альтернативних способів вирішення правових конфліктів в суспільстві. Переговорні процеси у діяльності правоохоронних органів. Харків : ХНУВС, 2022. 20 с.

8. Титаренко М., Євтушенко Д. С., Рубель А. М. Інформаційно-комунікативне забезпечення превентивної діяльності правоохоронних органів: підходи до визначення поняття та особливості реалізації. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С. 800-803. URL: http://lsej.org.ua/4_2023/194.pdf

9. Титаренко М. Євтушенко С.С., Махунов В.В. COMMUNICATIVE COMPETENCE OF A LAWYER IN THE CONTEXT OF INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT. Journal of International Legal Communication. 2024. С. 69-80.

10. Титаренко М. Комунікативна культура працівників окремих підрозділів правоохоронних органів як складова ефективної реалізації методів профілактики правопорушень. Електронне наукове видання. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 10. С. 443-446. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2024/104.pdf.

11. Maryna Tytarenko. COMMUNICATIVE COMPETENCE OF A LAWYER IN THE CONTEXT OF INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT. Journal of International Legal Communication. Vol. 14, No. 3. September 2024.

12. Титаренко М. Бардадим Е. Медіація та переговорні техніки як інструменти правової безпеки бізнесу: сучасні тенденції та юридичні аспекти мінімізації корпоративних ризиків. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 7. С. 19-21. URL: http://lsej.org.ua/7_2025/5.pdf

13. Француз А. Й., Марина Ю. Ю. Принципи медіації в громадянському суспільстві та особливості їх застосування в освітньому середовищі України. Legal Bulletin. 2023. № 4 (10). С. 110-119.

14. Переваги проведення медіації у сімейних спорах. URL : <https://legalaidd.gov.ua/publikatsiyi/perevagy-provedennya-mediაციyi-u-simejnyhsporaх/>

15. Шарая А.А., Родіна А.С., претензія як вид досудового врегулювання спорів між приватними особами. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 10. С. 474-477.

16. Шарая А.А., Панкратова Д.О. Щодо питання альтернативних способів вирішення правових спорів: порівняльний аналіз. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 521-525.

17. Неюрисдикційні форми захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання: монографія. / Н. В. Ільків, М. С. Долинська та ін.; за заг. ред. М. С. Долинської. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 174 с.

18. Роль медіації, її розвиток в Україні сьогодні й точки перетину із судочинством обговорили на круглому столі у ВС / Верховний суд від 17 листопада 2023. URL : <https://supreme.court.gov.ua/supreme/prescentr/news/1512260/>

19. Альтернативне вирішення спорів: підруч.; за заг. ред. Ю. Д. Притики. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с

20. Про медіацію : Закон України. Науково-практичний коментар, станом на 1 квітня 2023 р.; за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора Кармази О. О., кандидата юридичних наук, доцента Федоренко Т. В., кандидата юридичних наук, доцента Ізюти П. О. К. : Талком, 2023. 241 с.

21. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation. URL: http://www.uncitral.org/pdf/english/ commissionssessions/51stsession/Annex_I.pdf.

22. Egsgard J. Should mediation be mandatory? 2021. March. URL: [https://www.newLawjournal.co.uk/docs/default-source/article_files/nlj_2021_vol171_issue7925_mar_profession_adr_egsgard.pdf?sfvrsn=6aba983a_1](https://www.newlawjournal.co.uk/docs/default-source/article_files/nlj_2021_vol171_issue7925_mar_profession_adr_egsgard.pdf?sfvrsn=6aba983a_1)

23. Evaluation of the Ontario Mediation Program (Rule 24.1) Final Report: The First 23 Months. URL: https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1142&context=faculty_books

24. European standards of mediation in civil disputes and their implementation in Ukraine: theory and practice. V. Venediktov, V. Boiko, I. 223 Kravchenko, O. Tyshchenko, L. Akimova, O. Akimov. Ad alta: journal of interdisciplinary research. 2021. Issue 11(2). P. 25–29. URL: <http://www.magnanimitas.c>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Наукові видання Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук URL: <http://psychology-naes-ua.institute/info/265/4>.
3. Актуальні питання сучасної психології URL:
http://library.sspu.sumy.ua/wpcontent/uploads/2018/04/Aktualny_pitannya_suc.psihologii
4. American Psychological Association: <http://www.apa.org>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення StrikePlagiarism. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності. Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua> Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних

стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.